

๖. พิธีทางศิลามุกย์

คำจำกัดความ พิธีทางศิลามุกย์ คือพิธีทางแต่งศิลามากกว่าที่กำหนดว่าเป็นมุกย์ดีที่สุดในระยะนี้
ประวัติย่อ เป็นความเชื่อถือที่ปฏิบัติกันมาจนเป็นประเพณี

สิ่งที่ใช้ในพิธี

ก. เครื่องใช้ในพิธีสงฆ์

- (๑) โถะหมู่บูชา พร้อมทั้งพระพุทธรูป เครื่องตั้งและเครื่องสักการบูชา (ดอกไม้ ขุปเทียน)
- (๒) กรอบน้ำมนต์พร้อมคำย呵ญ่าพรมน้ำมนต์ ๑ กำ
- (๓) ด้วยสายศิรุจนะ
- (๔) อาสนะสงฆ์และเครื่องรับรองพระสงฆ์ (น้ำ)
- (๕) ไทยธรรมสำหรับถวายพระสงฆ์ในพิธี

ข. เครื่องของศิลามุกย์

- (๑) แผ่นศิลามุกย์ (ทำเตรียมไว้ตามที่โหรกำหนดให้)
- (๒) ไม้มีเนื้อมาก ๕ ต้น (ชัยพฤกษ์, ราชพฤกษ์, สักทอง, ไผ่สีสุก, พยุง, ทองหลาง, กันเกรา, ทรงบันดาล
หรือ ทรงบากาล, ขันนุน) ซึ่งพระอาจารย์ลงอักษรระไห้เด็ก
- (๓) ทรัพย์สัก (ทรัพย์ที่เสกด้วยพระปิตุตรหรือพระพุทธมนต์)
- (๔) เครื่องเจิม
- (๕) ทองคำเปลวประมาณ ๑๕ แผ่น พร้อมทั้งสือปิดทอง
- (๖) อิฐทอง-นาเก-เงิน อย่างละ ๗ แผ่น (อิฐทานรอนซ์สีทอง, สีเงิน, และเทา) ถ้าใช้ ๕ แผ่น
- (๗) ตดับบันพระตัน, ลูกกันพิษกันภัย, เศษทอง, นาเก, เงิน สำหรับลงกันหกุม
- (๘) ข้าวตอก คอกไม้ เมล็ดถั่ว, จำกัด
- (๙) ค้อน, เกรียง, ปุ่นชิเมนต์ผสมเสร็จแล้ว

ก. เครื่องบูชา มุกย์ (เทวดาประจำมุกย์)

- (๑) นายศรีปากชาม
- (๒) เครื่องมัจฉมังสะ ๖ (คือ ถัง, บู่, ปลา, หัวหมู, เม็ด, ไก่)
- (๓) ขันมนวนเนยมี
  - ขันมด้มแมง, ด้มขาว
  - ขันหมูช้าง
  - ขันมเล็บมีอนาง
  - มะพร้าวอ่อน
  - กล้วยน้ำไท (ถ้าไม่ได้จะใช้กล้วยน้ำวัวแทนได้)
  - ผลไม้ต่างๆ
  - นม, เนย
  - ขันมทองหิน, ทองหยด, ฝอยทอง ฯลฯ
- (๔) เครื่องต้อนรับเทวดา
  - น้ำ ๑ ที่

วิธีปฏิบัติ

ก. ขั้นเตรียมการ

- (๑) เตรียมเครื่องพิธีสงฆ์, เครื่องวางศีลาฤกษ์ และเครื่องบูชาฤกษ์ให้พร้อม
- (๒) เตรียมหลุมและราชวัตถุตระหง่าน ดังนี้
- บุคลุมตามทิศทางที่โหรกำหนดให้
- บุคลุมรูปสีเหลี่ยมคึ่นคាតกว้าง ๒ เมตร ยาว ๓ เมตร ลึก ๗๕-๘๐ ซม.
- ก่ออฐิถือปูนเป็นแท่นสีเหลี่ยมขนาดกว้างประมาณ ๖๐ ซม. สูงประมาณ ๑๕-๙๐ ซม. สำหรับวางอฐิ ทอง-นาກ-เงิน และแผ่นศีลาฤกษ์ไว้กลางหลุม
- จัดทำราชวัตถุตระหง่านล้อมบริเวณหลุมกือ ฉัตรใหญ่ ๔, ฉัตรเล็ก ๒, ธง ๒, ด้านหลัง ๘ ต้น, ด้านข้าง ๘ ต้น

- วงสายสิกข์จันร้อนบริเวณ โดยใช้สายสิกข์จันจากพระพุทธรูปป้องเชื่อมไปบังเครื่องวางศีลาฤกษ์ แล้วไข่เข้าสู่ประวัติพิธี

ข. ขั้นปฏิบัติการ

- (๑) ก่อนฤกษ์ประมาณ ๓๐-๔๕ นาที
- ประธานฯ จุดเทียนธูปบูชาพระรัตนตรัย
- พิธีกร อาราธนาศีล, ประธานฯ และผู้เข้าร่วมพิธี รับศีล
- พิธีกร อาราธนาพระปริติ ประธานฯ และผู้เข้าร่วมพิธี ดึงไฟฟังพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์
(งานได้เวลาฤกษ์ พระสงฆ์พักการสาวด)
- (๒) ก่อนปฐมฤกษ์ประมาณ ๕-๑๐ นาที ประธานฯ กราบพระฯ แล้วออกไปจุดเครื่องบูชาฤกษ์ กือ จุดเทียนใหญ่ ๑ คู่ และธูปเล็ก ๑ กำ เครื่องปักบูชาที่เครื่องบูชาฤกษ์
- (๓) พิธีกร บูชาฤกษ์
(๔) ประธานฯ ตั้งจิตอธิฐานนำใจเงิน ในทอง ในนา ก ใน และเหรียญเงิน, ทองไปรยลงกันหลุม^(สมมติว่าเป็นการขอที่)
- (๕) ประธานฯ ปิดทองและเงินแผ่นศีลาฤกษ์ (รอบะจันได้ปฐมฤกษ์)
(๖) ได้ปฐมฤกษ์ ประธานฯ ยืนหันหน้าไปทางทิศเป็นศรีของวัน
- ประธานฯ ตอกไข่มงคล ๕ ต้น ตามลำดับเป็นประทักษิณ (ดูการตอกไม้มงคล)
- พระสงฆ์เจริญชั้ยมงคลคาถา ดนตรีบรรเลงเพลงมหาฤกษ์
- (๗) ประธานฯ วางแผ่นอฐิทอง-นา-เงินตามลำดับแล้วถือปูนที่ผสมน้ำมนต์และทรายเสกไว้ด้วยเกรียง
- (๘) ประธานฯ วางคลับพรัตน์ลงในช่องอฐิที่ก่อไว้แล้ววางศีลาฤกษ์ทับ
- (๙) ประธานฯ โปรดข้าวตอกดอกไม้ เหรียญเงิน เหรียญทองลงในหลุม แล้วเชิญแบกผู้มีเกียรติอื่น ๆ ไปรยตาม
- (๑๐) พระสงฆ์รูปหนึ่งօกมาประพรมน้ำพระพุทธมนต์และอิกรูปหนึ่งโปรดทรายเสก
- (๑๑) พระสงฆ์รับถวายไทยธรรม แล้วอนุโมทนา ประธานฯ กราบหน้าและรับพร เป็นเสร็จพิธี
- (๑๒) จัดพาหนะส่งพระสงฆ์

หมายเหตุ

- คำนูชาฤกษ์ พิธีกร พึงเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเวลา บทที่ขาดไม่ได้คือ
  ๑. บทนัมัสการพระพุทธเจ้า (น้อม ๓ จบ)
  ๒. บทชุมนุมเทว達 (สกุคคลฯ)
  ๓. คำถานูชาพระเกตุ (เกตุเทวฯลฯ)
  ๔. คำถานูชาฤกษ์
  ๕. คำาให้พรเจ้าภาพ
- เมื่อเสร็จพิธีบวงสรวงแล้ว จะลาเครื่องสังเวย พึงกล่าวคำาว่า “เสสัง มังคลัง ยَا จามิ ข้าพเจ้าขอมงคล ที่เหลือ” แล้วจึงยกเครื่องสังเวยนั้นไป

การตอบไม่มงคล

- ประชาชนฯ ยืนหรือนั่ง หันหน้าไปทางทิศตะวันออก เริ่มตอบตามผังดังนี้

ทิศตะวันออก

๙	๑	๑๒
๗	๕	๓
๖	๔	๔

ประชาชนฯ

๑. ไม้ชัยพฤกษ์	๖. ไม้ทองหลาง
๒. ไม้ราชพฤกษ์	๗. ไม้กันเกรา
๓. ไม้สักทอง	๘. ไม้ทรงบันศาล
๔. ไม้ไผ่สีสุก	๙. ไม้ขบุน
๕. ไม้พยุง (บางแห่งตอบไม้พยุงตรงกลาง)	

ผนวก ก

คำนูชาฤกษ์ บูชาเทว達

๑. บทนัมัสการพระพุทธเจ้า (น้อม ๓ จบ)

๒. บทชุมนุมเทว達

สคเด กาเม ຈ ຽเป គិតិសិប្រព័ន្ធ ឧណុតតិកុមុ វិនាមេ
ពីប់ រភូន្លឹ ច កាម ទរុវនកហនេ គោហគុណុបិ ឃេតុ
កុម្មា ខាយនុទុ ពេវា ខតណលិសម ឃកុបនុជុ?ពនាកា
ពិភូនុនុតា សបុតិកៅ ឯ មុនិវរោង សារ វិវ ម សុណុនុ
ខមុនសុសានកាលិ ឈិមុកពនុតា
ខមុនសុសានកាលិ ឈិមុកពនុតា
ខមុនសុសានកាលិ ឈិមុកពនុតារ

๓. ຄາຕາບູ້ຫາເທວດາອັກຸນຖືມ

- วนกุติคุว่า อาจริยป้าทำ เมสุสการิย สมุพินุทยาบ สพุ พโทส์ สินสุสตูติ สิริเทพพเยยญาวิช ทายมั่น มหาสร์ ปทวส์ วิสุทธรหเทวส สมุโพธิพุ สงคเมນดุ มารสิกุธิชฯ
  - โอมพระภูมิ พระธรรมณี กรุงพาลี ตั้งเปียงปริวารา เอหิ สักดายะ อคจกนดุ ปริภูมิชนดุ สาวหายฯ
  - นนามิ สิรสา นาโภ ปจวิช ปริหาร โภ ศกุกสมปตดิ สภาพทาฯ
  - บุริมกิส ตรกุ โภ มหาราชา ทิสากาเคน
  - ดุบุ ดุบุห อนุรกุขนดุ อาโรคเยน สุเขน จ
  - อาคเนยุสุมี คุนธพุ โภ จ มหาราชา ทิสากาเคน
  - ดุบุ ดุบุห อนุรกุขนดุ อาโรคเยน สุเขน จ
  - ทกุปัมสุมี วิรุพุห โภ จ มหาราชา ทิสากาเคน
  - ดุบุ ดุบุห อนุรกุขนดุ อาโรคเยน สุเขน จ
  - ทรงติสุมี เทว่า จ มหาราชา ทิสากาเคน
  - ดุบุ ดุบุห อนุรกุขนดุ อาโรคเยน สุเขน จ
  - ปจุปิมสุมี วิรุปกุ โภ จ มหาราชา ทิสากาเคน
  - ดุบุ ดุบุห อนุรกุขนดุ อาโรคเยน สุเขน จ
  - พายพุสุมี วิรุปกุ โภ จ มหาราชา ทิสากาเคน
  - ดุบุ ดุบุห อนุรกุขนดุ อาโรคเยน สุเขน จ
  - อุตตรสุมี กุเวโร จ มหาราชา ทิสากาเคน
  - ดุบุ ดุบุห อนุรกุขนดุ อาโรคเยน สุเขน จ
  - อีสานสุมี ยกษา จ มหาราชา ทิสากาเคน
  - ดุบุ ดุบุห อนุรกุขนดุ อาโรคเยน สุเขน จ
  - สูปพุยลุชนสมปนุน ปริภูมิชนดุฯ
  - โอม โน้ม พุทธรตน สารน คุจามิ
  - โอม โน้ม ธรรมรตน สารน คุจามิ
  - โอม โน้ม สงมรตน สารน คุจามิ
  - อุปริมสุมี ทิสากาเคน จตุต้าโร เทว่า มหาเทว่า จนุโภ จ สุริโภ จ อินุโภ จ พรุหามโน จ เสเบียดิท หิโต จ สุรุโภ จ เทวากุ โภ จ เทวปุลุษ โภ จ เอต จตุต้าโร เทว่า มหาเทว่า พุทธปสนุนา ธรรมปสนุนา สงฆปสนุนา
  - พุทธการว่า สมากนดุ อาคจกนดุ ปริภูมิชนดุ หิโต จ สุรุโภ จ เทวสกุ โภ จ เทวปุลุษ โภ จ จร วา ฐิติ วา ติภู วา นิลินุ วา สายน วรตดิ วา ทิ วา สภาพทาฯ รกุขนดุ มหาเทว่า

๔. ค่าตอบแทนของเจ้าหน้าที่

◦ เกตุ เทว โน้ม ตพดุก	นาคพาหนายাযිโน
ໄຍ ໂສ ເກດູນມາເທວ	ໄສວ່າມູນາກຮັບງຸລືໂຕ
ສາ ໂສ ປຣວາຣນ	ອີຈາກຈຸນຕຸ ມຸນພາເດ
ທສຸສນີເຍ ມນຸລູຄູມທີ	ເທວາຮເຫ ສຸສະໜີຕີ
ທີປຽບປະ ປຸປ່ານີ	ເທວາກິນານແນ ອິເມ
ມານຸສຳ ຂ່າງໄກ້ຂ່າຍຈ	ເທວາສຳ ເກສຳ ອິ່ມ

ສາງ ໂນ ເກດູເທໄວ ໂສ	ປັບປຸງທາດ ສາຫຼັກ
ບໍ່ ບ່ອຈ ກຸສດໍ ກມນົມ ກມນົມ	ສະບົບໃຕໍ ໂນ ຍາຕາພດໍ
ຕສມີມປີ ປຸ່ລູ້ພື້ນທີ	ປັດຕິໂກ ອນຸໂມນທຸ
ອີຈຸຈົວ ເກດູເທໄວ ໂສ	ຮມມາມີເສທິ ມານິໂຕ
ສມມາ ດຳ ອນຸປາເດຕີ	ອາໄຣຄຸຍັນ ສຸເບັນ ຈ
ອິມາຍ ເຫັນຫາຍ	ອມຸໍ່ ຂມນຸດຸ ເທວາດ
ເທວາກົວຮັນຕຸດາຍ	ພລິສຸກກາຮວາຫາສາ
(ເອັນນາມເຂົ້າອັນນຳ)	ເມຕຸດໍ ກໂຮນດຸ ເທວາດ
ເກດູທວານຸກາວເວນ	ສພຸໂສດຸກີ ກວນດຸ ເຕາ

៥. ດາວໂຫຼວງຫຼາກນໍ

◦ ໂນ ໂມ ນມລິດວາ ຊ້າແຕ່ພຣະຄຣີຕີພິທີ ພຶສີຢູ່ສູຖານວາງກົດົມ ອດລຍທພ ມທິທີມເກສຣາບີດີ ບຣມປຣມຄຣີ ສູຮສຣພວຣ ສ່ອງກົດົມ ດາວໂຫຼວງຫຼາກນໍ ວັດທິນທວ່າ ປິ່ນສຸທັກນີ້ທີພະເທວາດ ແລະ ມອນນິວາສຳນັກ ສັປດາພິທີ ຖຸກຍື່ນໃນກຸມືໂລກນີ້ ກາລບັດນີ້ ຂ້າພະພູທະເຈົ້າຈະກະທຳພລິກິດຮົມນູ້ຫາກພິທີ ດາວໂຫຼວງຫຼາກນໍ ຕາມຄຕິປະເພີ່ນບຣພວສັຈາຣີດ ໂປຣລມ ຂອເຂານຸກາພອກນິຫາຮ ສຣພອຳນາຈຊຮຣມສຸຈົງວິດ ມທິທີເທພຖຸກອັກສອນກົງປະປາກປະສິທິກິຈພິທີໂດຍ ອີສຣານຸກາພອພຣທ້າວສ້າສັນຍ້ເທວາດ

ບຣມຮາຊອສ ໂກສາ ຂອພຣບຣມອີຄຣມເໜ່ວຍຄຸລືກີບຣມທີກຣາບີປ່ໄຕຢໄກລາສ ຂອພຣທ້າວຈຸດູເທວາດໂຄກປາ ລາຍືປວຣວິສິມຢື້ນ ຂອພຣເທພເຮືອງຖືກທີ່ສົດືດທີພຍສຕານທ່ວ່າມອຮັບນີ້ສຣພອນນັດ໌ຈັກຮາຄກຸມີກຟໄກວັດ ສຣພເກະ ດະເນາເພື່ອຮ້ອງຮຸກຂັດດາວີສິງຂຽດລາ ດຳເນີນຫັນຫາວສຕານພິມານມາສອນທີພຍ່ເທວຳສຳນັກ ຂອພຣເທພ ສູຮຮັກຍື່ນສັກດົງຈົງທຮງເທວາກຮຸນາເຊີ່ນໜ້າຍອກີບາລນຳຮຸງຮັກຍາ (ຊື່ເຂົ້າອັນນຳຫຼືເຂົ້າກາພ) ໃຫແກຍມສຸຂ ສຳຮາຜູ້ຫຼຸກອີຣຍານຄຖຸກເມື່ອເກອງນູ່າ

◦ ຂຍຸໝ ໂຣ ໄທເທວ່	ຂຍຸໝ ພຸຮ່ມາຮຕຮກງົດໍ
ສຸຮິຈົນທີມາ ອາໂປ່ ຈ	ເທວາປຸງວິຈ ເຕືໂຈ ຕຸໂຍ ຈາຄມາ
ວາຮຸນາ ເທວາ ໂສ ໂມ ຈ	ຍຊຸສາ ສະເມຕຸຕາ ກຣູນາ
ກາຍີກາ ອາຮຖຸກຫາວ ຍສສຸລືໂນ	ນມສຸສາມ ສຸວຸດຸ ໂໂຫດ້າ

ໆ. ດາວໃຫ້ພຣເຈົ້າກາພ, ເຈົ້າກາ

◦ ສພຸທຸກໍ ວິນສຸສຕິ ສພຸກົກໍ ວິນສຸສຕິ ສພຸໂຮກາ ວິນສຸສນດຸ ພຸທຸເຕເຊັນ ຮົມມູມເຕເຊັນ ສົງມູມເຕເຊັນ ອິນຸທເຕ ເຊັນ ພຸຮ່ມມູມເຕເຊັນ ເທວັດເຊັນ

- ທິວາ ຕປິ ອາທິຈຸໂຈ
- ສນຸນທຸໂຮບຄຸດີໂຍ ດປິ
- ອດ ສພຸພມ ໂໂຮຮຕຸດໍ
- ເອເຕັນ ສຈຸຈາ່ງຫຼຸນ
- ສີຖືກິຈຸຈົ່ງ ກິຈອັນໄດ້ກວດອນ ໄດ້ປະກອບກ່ອສ້າງ ອ່າຍຸ້ຮ້າງ ຊຸດີໄດ້ດັ່ງປະສົງກໍ ເກອງນູ່າ
- ສີຖືກິມຸມີ ກາຮໄດ້ດັ່ງໃຈຜຸງ ບໍາຮຸງຈົງອ່າຍ້າຂ້າຍ່າເລີກອ່າໄຣຍາ ສີຖືກິໄດ້ພັນພລັນ ເກອງນູ່າ
- ສີຖືກິກາຮີຍ ຕດາຄ ເສັ້ນພື້ນຍຸຕົວສົງຈົນມາຮສບຍທີ່ກີດແລ້ວ ຂອອັບທີ່ວັນຕ່າງແກລ້ວ ຄລາດພິ້ນພຸນເກຍມ ແລ້ວ
- ສີຖືກິເຕືໂຈ ຂໂຍ ນິຈ ເເຂົ້າເວົ້ອງປຣາກງູ້ ຜູ້ທຣຍຄປອງຮ້າຍຈກຮ່າໄລ ແຕກພ່າຍ ຜ່ອງພິ້ນກັ້ພາລ ເກອງນູ່າ

- สิทธิชลากิ นิรบุตร ลาภสิ่งอันใดได จนหลังไหหล่อเลียน ดังหนึ่งท่อธารทันอย่ารู้สื้นสูญ เลยนา
  - สาพุพสิทธิ กวนบุต เด พรสรพงประสิทธิ์ แด่ (เอ่ยนามเจ้าภาพ) อย่าชาให้เสร็จสมดังข้า พร้อมพร้าให้ ฉะนี้ เทอยนาฯ
- เมื่อนันแสร้งบุญช่วยสรวงเทวดา พระภูมิเจ้าที่เพียงเท่านี้

ผนวก ข
ทิศที่เป็นครีของวัน

วันประกอบพิธี	ทิศที่เป็นครี
อาทิตย์	ใต้
จันทร์	ตะวันตกเฉียงใต้
อังคาร	ตะวันตก
พุธ	ตะวันตกเฉียงเหนือ
พฤหัสบดี	อีสาน
ศุกร์	ตะวันออกเฉียงเหนือ
เสาร์	เหนือ
พุธ (กลางคืน)	ตะวันออก

ผนวก ค
การวางอิฐทอง-นาค-เงิน ๕ แผ่น
ทิศบูรพา

